

Briuselis, 2026 m. vasario 26 d.
(OR. en)

6665/26

SOC 101
JEUN 28
EDUC 58
ECOFIN 244
ANTIDISCRIM 16
FREMP 67
COHOM 38

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Tarybos išvadų „Investavimas į vaikus: vaikų gerovės bei socialinės įtraukties didinimas ir kova su vaikų skurdu Europos Sąjungoje“ projektas – <i>Patvirtinimas</i>

1. Pirmininkaujanti valstybė narė parengė Tarybos išvadų „Investavimas į vaikus: vaikų gerovės bei socialinės įtraukties didinimas ir kova su vaikų skurdu Europos Sąjungoje“ projektą.
2. Socialinių klausimų darbo grupė šias išvadas nagrinėjo 2026 m. sausio 8 d., sausio 30 d. ir vasario 23 d. posėdžiuose.
3. Dėl šio pranešimo priede išdėstyto teksto projekto iš esmės susitarta.
4. Nuolatinių atstovų komiteto prašoma šio pranešimo priede išdėstytą išvadų projektą perduoti EPSCO tarybai patvirtinti 2026 m. kovo 9 d. posėdyje.

Investavimas į vaikus: vaikų gerovės bei socialinės įtraukties didinimas ir kova su vaikų skurdu Europos Sąjungoje

Projektas

Tarybos išvados

PRIMINDAMA, KAD:

1. **vaikų gerovės kaip vieno iš kompleksinių ES prioritetų pripažinimas reiškia** sistemingą **investavimą į vaikus ir** vaiko teisių **propagavimą**, kaip įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 24 straipsnyje, kuris taikomas ES institucijoms, organams, įstaigoms bei agentūroms ir valstybėms narėms tik tais atvejais, kai jos įgyvendina ES teisę, vykdydamos ES veiksmus tokiose srityse kaip sveikata, socialinė įtrauktis, švietimas ir vaikų apsauga, atsižvelgiant į ES kompetenciją. Socialinė, teritorinė, švietimo, ekonomikos, skaitmeninė, klimato ir aplinkos politika, be kita ko, gali reikšmingai pagerinti vaikų gyvenimą bei ateities perspektyvas ir duoti naudos iš kartos į kartą sveikatos, gerovės, ekonomikos srityse ir, galiausiai, mūsų visuomenėms ir demokratijoms. Laikantis šio holistinio požiūrio, Europos darnaus, įtraukaus ir į ateitį orientuoto vystymosi darbotvarkėje aiškiai daug dėmesio skiriama kiekvienam vaikui;
2. **Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos (JT VTK)**, kurią yra ratifikavusios visos ES valstybės narės, 27 straipsnyje pripažįstama kiekvieno vaiko teisė turėti tokias gyvenimo sąlygas, kokių reikia jo fiziniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam ir socialiniam vystymuisi, ir šia konvencija toliau grindžiami ES veiksmai, kuriais siekiama puoselėti ir saugoti vaikų gerovę įgyvendinant įvairių sričių politiką. Šis įsipareigojimas numatytas ir JT asmenų su negalia teisių konvencijoje, kurią ratifikavo ES ir ES valstybės narės, užtikrinant, kad vaikai su negalia galėtų naudotis lygiomis teisėmis ir galimybėmis;

3. **Europos Sąjunga tęsia Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. ir jos darnaus vystymosi tikslų (DVT) įgyvendinimą.** Darbotvarkėje lygybės ir nediskriminavimo, lyčių lygybės, skurdo panaikinimo ir laisvės nepatirti smurto bei laisvės nepatirti vaikų išnaudojimo principai yra jos pastangų puoselėti gerovę visiems visose amžiaus grupėse ir užtikrinti, kad kiekvienas vaikas augtų oriai, pagrindas;
4. **Europos socialinių teisių ramsčio 11 principu pripažįstama, kad vaikai turi teisę į apsaugą nuo skurdo, o vaikai iš socialiai remtinės aplinkos turi teisę į specialias lygių galimybių skatinimo priemones.** Dėl skurdo vaikai dažnai neturi vienodų galimybių naudotis įtraukaus švietimo galimybėmis, ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugomis, sveikatos ir socialinėmis paslaugomis, tinkamai maitintis ir gyventi tinkamame būste, naudotis šeimos parama, vaikų apsauga ir prieiga prie informacijos. Iš kartos į kartą perduodamos nepalankios socialinės padėties ir skurdo ciklo nutraukimas yra vienas iš didžiausių iššūkių;
5. **Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane** nustatyti trys pagrindiniai ES tikslai, kuriuos palankiai įvertino Europos Vadovų Taryba, įskaitant tikslą sumažinti skurdą: ne vėliau kaip 2030 m. asmenų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičius turėtų būti sumažintas bent 15 milijonų, palyginti su 2019 m. lygiu. Veiksmų plane taip pat nustatytas tikslas, kad bent penki milijonai iš jų būtų vaikai. Siekdamos prisidėti prie šio ES masto tikslo, visos valstybės narės nustatė nacionalinius skurdo mažinimo tikslus. 21 valstybė narė taip pat nustatė papildomus vaikų skurdo mažinimo tikslus. Reikia tolesnės pažangos, kad būtų pasiektas 2030 m. ES vaikų skurdo mažinimo tikslas, kadangi vaikų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičius 2024 m., palyginti su 2019 m., šiek tiek padidėjo;

6. **2021 m. birželio 14 d. Tarybos rekomendacija, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema, siekiama užkirsti kelią pažeidžiamų vaikų socialinei atskirčiai bei su ja kovoti** ir nutraukti skurdo perdavimo ciklą. Joje rekomenduojama, kad, atsižvelgiant į nacionalinę kompetenciją, valstybės narės pažeidžiamiesiems vaikams¹ užtikrintų veiksmingą ir nemokamą galimybę naudotis kokybiškomis ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros, švietimo ir mokyklinės veiklos bei sveikatos priežiūros paslaugomis ir kiekvieną dieną mokykloje bent kartą gauti sveiko maisto; taip pat veiksmingą galimybę sveikai maitintis ir gyventi tinkamame būste;
7. **Komisijos priimta ES vaiko teisių strategija** siekiama užtikrinti, kad vaiko teisės būtų saugomos ir puoselėjamos visose ES ir nacionalinės politikos srityse. Joje daugiausia dėmesio skiriama, *inter alia*, visų vaikų teisei į apsaugą, dalyvavimo teisei ir teisei į gerovę, taip pat galimybės nediskriminuojant vaikams naudotis pagrindinėmis paslaugomis užtikrinimui. Į visus ES veiksmus, be kita ko, pasauliniu mastu, įtraukiant vaiko teisių aspektą, kartu atsižvelgiant į geriausius vaiko interesus, joje daugiausia dėmesio skiriama prasmingam, pagal amžių ir raidos etapą pritaikytam vaikų dalyvavimui formuojant politiką, kuri daro poveikį jų gyvenimui, vaikų skurdo mažinimui, vienodų galimybių skatinimui, vaikų apsaugai nuo visų formų smurto², vaiko interesus atitinkančio teisingumo skatinimui ir vaikų apsaugai bei įgalinimui, taip pat jų dalyvavimo skaitmeninėje visuomenėje skatinimui. Vaikų gerovės pripažinimui taip pat reikalinga vaikų apsauga nuo vykstančių konfliktų ir jų padarinių, nes jie daro poveikį ne tik tiems, kurie tiesiogiai juose dalyvauja, bet ir tiems, kurie yra jų liudininkai ir patiria baimę bei netikrumą dėl ateities;

¹ Pagal Europos vaiko garantijų sistemą valstybių narių prašoma nustatyti pažeidžiamus vaikus, atsižvelgiant į konkrečius sunkumus, su kuriais susiduria visų pirma: a) benamiai vaikai arba vaikai, gyvenantys labai prastomis būsto sąlygomis; b) vaikai su negalia; c) psichikos sveikatos problemų turintys vaikai; d) migrantų kilmės arba etninės mažumos, visų pirma romų, kilmės vaikai; e) vaikai, kuriems skirta alternatyvi globa, visų pirma institucinė; f) vaikai nestabiliuose šeimose.

² Kaip išsamiau išdėstyta Komisijos rekomendacijoje dėl integruotųjų vaiko apsaugos sistemų kūrimo ir stiprinimo atsižvelgiant į vaiko interesus (2024 m. balandžio mėn.).

8. **2022 m. gruodžio 8 d. Tarybos rekomendacijoje dėl ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros: Barselonos tikslai iki 2030 m.** nustatyti ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros įstaigų vaikų lankymo lygio tikslai, kurie turi būti pasiekti ne vėliau kaip 2030 m., kartu rekomenduojant, kad valstybės narės imtųsi priemonių prieinamoms, įtraukioms, įperkamos ir kokybiškomis ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugoms užtikrinti ir imtųsi reikiamų veiksmų vaikų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, ir visų kitų vaikų ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros įstaigų lankymo atotrūkiui šalinti. Rekomendacijoje taip pat primenama, kad svarbu užtikrinti vaiko priežiūros paslaugų prieinamumą, kad jos atitiktų vaiko gerovės bei raidos poreikius ir sudarytų sąlygas abiem tėvams dalyvauti darbo rinkoje, be kita ko, apimant laikotarpį nuo tinkamai apmokamų arba kompensuojamų vaiko priežiūros atostogų pabaigos iki juridinės teisės į ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą įgijimo, prisidedant prie vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo mažinimo ir paramos vienišų motinų ar tėvų namų ūkiams;
9. **2022 m. birželio 9 d. Tarybos išvados dėl ES vaiko teisių strategijos** siekiama pagerinti vaikų apsaugą ir užtikrinti visų vaikų teises. 2022 m. lapkričio 28 d. Tarybos rekomendacija dėl veiksmingų būdų pasiekti gerų mokymosi rezultatų siekiama skatinti geresnius ir teisingesnius išsilavinimo rezultatus mažinant mokyklos nebaigusių asmenų skaičių, didinant akademinius pasiekimus ir skatinant gerovę mokykloje;
10. **2025 m. gegužės 27 d. Tarybos išvadose dėl vaikų ir paauglių psichikos sveikatos propagavimo ir apsaugos skaitmeniniame amžiuje** valstybės narės ir Komisija raginamos geriau saugoti vaikų ir paauglių psichikos ir fizinę sveikatą skatinant saugų ir sveiką skaitmeninių priemonių naudojimą ir kuriant sveikesnę, saugesnę ir pagal amžių tinkamą skaitmeninę aplinką,

PRIPAŽINDAMA, KAD:

11. **2025 m. pranešime apie Sąjungos padėtį** Pirmininkė U. von der Leyen pabrėžė, kad skubiai reikia parengti plataus užmojo Europos kovos su skurdu strategiją, kurioje būtų išdėstytas planas, kaip padėti panaikinti skurdą ne vėliau kaip 2050 m., ir kurią sustiprintų vaikams nuo skurdo apsaugoti skirta tvirta Europos vaiko garantijų sistema;
12. **būsima ES kovos su skurdu strategija turėtų būti grindžiama holistiniu požiūriu** ir būti viena iš pagrindinių priemonių siekiant nutraukti skurdo bei socialinės atskirties ciklą ir remti Sąjungos pagrindinio tikslo iki 2030 m. įgyvendinimą, kartu visapusiškai laikantis subsidarumo principo ir atsižvelgiant į nacionalinių sistemų bei požiūrių įvairovę siekiant šio tikslo, taip pat į Komisijos užmojų padėti ne vėliau kaip 2050 m. panaikinti skurdą. Ši strategija kartu su Europos vaiko garantijų sistemos stiprinimu turėtų atlikti svarbų vaidmenį puoselėjant vaikų gerovę, šalinant pagrindines vaikų skurdo priežastis, taip pat laikantis gyvenimo ciklo požiūrio, pripažįstant daugialypį skurdo ir socialinės atskirties pobūdį, stiprinant socialinę įtrauktį ir įgyvendinant Sąjungos įsipareigojimą užtikrinti lygybę ir socialinį teisingumą, pripažįstant, kad į vaikų skurdo problemą reikia reaguoti tiksliniais, vaikams pritaikytais atsakomaisiais veiksmais, neapsiribojant bendromis skurdo mažinimo priemonėmis;
13. **nors nuo 2021 m., kai buvo priimta Europos vaiko garantijų sistema, padaryta pažanga įgyvendinant politiką, kuria siekiama didinti vaikų lygias galimybes**, įgyvendinant reformas, visų pirma ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros srityse ir teikiant maitinimo paslaugas mokyklose, dar reikia dėti daugiau pastangų, kad būtų remiami visi vaikai, visų pirma pažeidžiami vaikai;
14. ikimokyklinis ugdymas ir priežiūra yra pirmasis švietimo sistemos etapas. Jis labai svarbus siekiant padėti mokymosi visą gyvenimą, sėkmingo mokymosi bei socialinės įtraukties pagrindus ir gerokai sumažinti nelygybę. Atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, reikia dėti daugiau pastangų, kad būtų pagerinta ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros kokybė, prieinamumas ir įperkamumas visiems vaikams, visų pirma esantiems pažeidžiamoje padėtyje;

15. **skurdas** kartu su kitais veiksniais gali paaštrinti tokius veiksnius kaip nepriežiūra, smurtas, socialinė atskirtis, fizinė ir psichinė sveikata, galimybės naudotis paslaugomis ir ribotos galimybės naudotis apsaugos ir paramos mechanizmais;
16. **skurde gyvenantiems vaikams yra didesnė tikimybė susidurti su kliūtimis, trukdančiomis naudotis jų gerovei būtinomis paslaugomis**, įskaitant ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą, taip pat trukdančiomis ugdyti ikimokyklinius įgūdžius, dalyvauti įtraukiamame švietime ir mokyme, informavimo, mokyklinėje veikloje, gauti prieinamą sveikatos, įskaitant psichinę sveikatą, priežiūrą, sveikai maitintis, užsiimti fizine veikla bei gyventi tinkamame būste ir užsiimti užklasinė ar laisvalaikio veikla. Šios kliūtys mergaitėms ir berniukams gali pasireikšti skirtingai, priklausomai nuo jų individualių aplinkybių, amžiaus bei gyvenamosios aplinkos, ir jas dažnai dar labiau apsunkina regioniniai skirtumai, ypač paslaugų pasiūlos, prieinamumo ir kokybės skirtumai tarp miesto ir kaimo vietovių. Tai, kad jų gyvenimas prasideda neturint palankių sąlygų, daro ilgalaikį poveikį jų raidai ir ateities perspektyvoms. Dėl nepalankių sąlygų persidavimo iš vaikystės į suaugusiųjų gyvenimo etapą visuomenė patiria nuostolių. Apskaičiuota, kad vidutiniškai ES dėl to kasmet prarandama 3,4 % BVP³. Nepalankių sąlygų šalinimas nuo ankstyvo amžiaus yra ekonomiškai efektyvi investicija, kuria prisidedama ne tik prie vaikų įtraukties, kognityvinės raidos ir gerovės, jų geresnių socialinių bei ekonominių rezultatų ir socialinio judumo jiems suaugus, bet ir prie visos ekonomikos ir visuomenės;

³ EBPO, [The economic costs of childhood socio-economic disadvantage in European OECD countries \(EN\)](#) („Nepalankių vaikystės socialinių ir ekonominių sąlygų Europos EBPO šalyse kaina ekonomikai“).

17. šeimų gerovė užtikrina stabilumą ir paramą vaikams, tokiu būdu padedant pagrindą asmeniniam tobulėjimui. Šeimos yra labai svarbios skatinant atsparumą ir šalinant pažeidžiamumą, kuris daro poveikį tiek vaikams, tiek suaugusiesiems. Jos atlieka labai svarbų vaidmenį rengiant įveikos strategijas ir palaikant sveiką vaikų raidą, ir į šiuos aspektus turėtų būti susitelkiama kuo anksčiau, itin daug dėmesio skiriant ankstyviausiems vaikystės etapams. Pažeidžiamų vaikų atveju atskyrimas nuo šeimos turėtų būti svarstomas tik kraštutiniu atveju, kai tokia priemonė atitinka vaiko interesus, ją taikant tik suteikus tinkamą paramą. Taikant horizontalųjį požiūrį į vaikų apsaugą reikia užtikrinti galimybę naudotis tinkama globa šeimoje ir bendruomenine globa, užtikrinant, kad alternatyvi priežiūros aplinka suteiktų stabilumą, tęstinumą ir vaikų gerovės garantijas.

Be to, vykdant veiksmingą kovos su skurdu politiką turėtų būti laikomasi holistinio ir daugiadalykio požiūrio į namų ūkių poreikius, pripažįstant tokius prieštarigus spaudimą darančius veiksnius kaip laikas, priežiūra, pajamos ir užimtumas, dėl kurių dažnai kyla grėsmė mažas pajamas gaunančių šeimų stabilumui ir gerovei, atsižvelgiant į specifinius vienišų tėvų namų ūkių, kuriems kyla didesnė skurdo rizika, poreikius. Šiuos iššūkius dar labiau apsunkina demografiniai pokyčiai ir žalioji bei skaitmeninė pertvarka, išliekanti lyčių nelygybė pajamų ir karjeros galimybių srityse, taip pat socialinės apsaugos ir pensijų sistemų tvarumas. Politika, kuria šeimoms padedama prisitaikyti prie kintančių darbo rinkų, naujų įgūdžių paklausos ir kintančių priežiūros pareigų, prisideda prie vaikų gerovės ir lygių galimybių užtikrinimo,

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

RAGINA VALSTYBES NARES, atsižvelgiant į jų kompetenciją ir nacionalines aplinkybes:

18. **puoselėti vaikų gerovę didinant ekonominį atsparumą.** Kaip pabrėžta M. Draghi pranešime dėl ES konkurencingumo, Europos stiprybė ir ilgalaikė gerovė, be kita ko, priklauso nuo įtraukties ir teisingumo. Todėl investavimas į vaikus yra ne tik socialinė pareiga, bet ir strateginė investicija į Europos konkurencingumą, stabilumą ir sanglaudą ateityje;
19. **spartinti pažangą siekiant ES 2030 m. skurdo mažinimo tikslo** ir, kai aktualu, vaikų skurdo mažinimo tikslo, kartu atsižvelgiant į tai, kad svarbu užtikrinti galimybes naudotis esminėmis, įperkamosiomis, įtraukiomis ir kokybiškomis paslaugomis, proporcingą abiejų tėvų dalyvavimą darbo rinkoje ir pajamų rėmimą bei socialinę paramą, nes tai yra pagrindiniai aktyvios įtraukties politikos, kuria siekiama spręsti skurdo ar socialinės atskirties rizikos problemą, elementai;
20. atsižvelgiant į nacionaliniu lygmeniu kylančius iššūkius, **geriau įgyvendinti Tarybos rekomendaciją, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema**, kurioje nustatyta paramos politikos sistema, skirta kovoti su vaikų skurdu bei socialine atskirtimi ir didinti lygias pažeidžiamų vaikų ir jų šeimų gerovės galimybes. Daug dėmesio turėtų būti skiriama likusių spragų pašalinimui, laikantis nacionalinių veiksmų planų ir nacionalinių pažangos ataskaitų, vykdant tinkamas investicijas ir reformas. Kai tinkama, valstybės narės turėtų didinti sinergiją su ES priemonėmis, įskaitant ES fondų naudojimą, ir skatinti labiau subalansuotą teritorinę aprėptį teikiant daugialypes paslaugas vaikams;

21. **toliau įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl pakankamų minimalių pajamų** užtikrinant aktyvią įtrauktį. Tai sistema, kuria siekiama užtikrinti, kad būtų įdiegti tvirti socialinio saugumo tinklai oriam gyvenimui užtikrinti teikiant pakankamą pajamų rėmimą ir išmokas natūra, kartu išsaugant paskatas (re)integruiotis į darbo rinką ir joje likti tiems, kurie gali dirbti;
22. **gerinti šeimų ir vaikų gyvenamąją aplinką ir skatinti įtraukias bendruomenes,** grindžiamas socialine sanglauda, prasminga sąveika ir lygiomis galimybėmis, valstybės narės raginamos teikti paramą, kad tiek uždaroje patalpose, tiek lauke įrengtos erdvės galėtų būti skirtos kiekvieno vaiko, įskaitant pažeidžiamoje padėtyje esančius vaikus, galimybėms puoselėti, kad jie klestėtų ir išnaudotų visą savo potencialą, prisidedant prie įtraukios, teisingos, atsparios ir demokratinės visuomenės;
23. **suteikti vaikams visoje ES įgūdžių,** visų pirma pagrindinių ir skaitmeninių įgūdžių, kurių jiems reikia, kad galėtų sėkmingai mokytis ir jiems sektųsi asmeniniame bei profesiniame gyvenime;
24. **stiprinti aktyvų vaikų dalyvavimą formuojant politiką su jų gyvenimu susijusiais klausimais,** pasitelkiant tokias priemones kaip ES vaikų dalyvavimo platforma ar kitus pagal amžių tinkamus struktūrinius mechanizmus, kuriais sudaromos sąlygos saugiam, įtraukiam, prieinamam ir prasmingam įvairios socialinės bei ekonominės kilmės ir įvairioje padėtyje, be kita ko, pažeidžiamoje padėtyje, esančių vaikų dalyvavimui priimant sprendimus. Šiais mechanizmais bus užtikrinta, kad politika, kuria skatinama vaikų gerovė ir lygios galimybės visoje Sąjungoje, būtų formuojama ir stebima remiantis vaikų nuomonėmis;

25. **užtikrinti integruotą požiūrį į vaikų gerovę visose atitinkamose politikos srityse ir visais valdymo lygmenimis**, ypač daug dėmesio skiriant pažeidžiamoje padėtyje esantiems vaikams ir jų šeimoms. Tai apima pastangas integruoti visų vaikų gerovę⁴ į politikos formavimą ir skatinti tvirtesnę politikos, programų, paslaugų⁵ ir kitų paramos priemonių koordinavimą įvairiuose sektoriuose. Vaikų gerovė ir vystymasis taip pat turėtų apimti galimybes sportuoti, prieigą prie kultūros ir galimybes užsiimti laisvalaikio veikla. Integruotą požiūrį galima pasiekti stiprinant Europos vaiko garantijų sistemos valdymą ir remiant nacionalinius vaiko garantijų sistemos koordinatorius jiems skiriant pakankamai išteklių ir suteikiant atitinkamus įgaliojimus, kad būtų galima veiksmingai įgyvendinti integruotą politiką, skatinant integruotus valdymo mechanizmus, kuriais stiprinama suinteresuotųjų subjektų tarpusavio sinergija, nesukuriant papildomų ataskaitų teikimo ar stebėsenos reikalavimų, atsižvelgiant į supaprastinimo poreikį. Dėmesys taip pat turėtų būti skiriamas integruotųjų vaiko apsaugos sistemų stiprinimui siekiant užkirsti kelią visų formų smurtui ir su juo kovoti⁶;
26. **tinkamai finansuoti politiką, kuria remiama vaikų ir jų šeimų, visų pirma pažeidžiamiausių, gerovė, be kita ko, išnaudojant ES finansavimo teikiamas galimybes.** Valstybės narės, atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes, turėtų skirti pakankamai lėšų kovai su vaikų skurdu ir socialine atskirtimi. Siekiant puoselėti ir stiprinti Europos socialinį modelį, labai svarbu užtikrinti, kad pakankamai dėmesio ir išteklių ir toliau būtų skiriama vaikų gerovei,

⁴ Vaiko ar jo tėvų arba teisėtų globėjų nediskriminuojant jokių pagrindų, pavyzdžiui, dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitų pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos.

⁵ Tokios platformos kaip miestų plėtros tinklo programa (URBACT), Kaimo pakto platforma, Europos miestų iniciatyva ir teminės partnerystės pagal ES miestų darbotvarkę, taip pat ES miestų darbotvarkės platformos gali sustiprinti vietos valdžios institucijų tarpusavio mokymąsi apie vaikų gerovės politiką.

⁶ Komisijos rekomendacija dėl integruotųjų vaiko apsaugos sistemų kūrimo ir stiprinimo atsižvelgiant į vaiko interesus (2024 m. balandžio mėn.).

RAGINA EUROPOS KOMISIJĄ:

27. **stiprinti paramą valstybėms narėms kovojant su vaikų skurdu bei socialine atskirtimi ir įgyvendinant Europos vaiko garantijų sistemą**, be kita ko, remiant projektų, kuriais sprendžiama vaikų skurdo problema, finansavimą ir toliau skatinant tarpusavio mokymąsi ir keitimąsi gerąja praktika, bendradarbiaujant su vaiko garantijų sistemos koordinatoriais, vietos ir regionų valdžios institucijomis, pilietinės visuomenės organizacijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, atsižvelgiant į tam tikrų regionų ypatumus, kad būtų padidinta pažeidžiamų vaikų gerovė. Laikantis ES ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros kokybės sistemos ir Barselonos tikslų, toliau remti valstybes nares investuojant į prieinamas, įtraukias, įperkamas ir kokybiškas ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugas, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamoje padėtyje esantiems vaikams;
28. **toliau remti valstybes nares, be kita ko, pasitelkiant Socialinės apsaugos komitetą**, gerinant duomenų kokybę ir prieinamumą, be kita ko, renkant ir naudojant duomenis, kurie būtų suskirstyti pagal lytį, amžių ir kitus aktualius veiksnius, kad būtų galima geriau nustatyti nelygybės atvejus ir remti įrodymais grindžiamą politikos formavimą, stebėti vaikų gerovę ir Europos vaiko garantijų sistemos įgyvendinimą. Išnagrinėti, kokiais būdais būtų galima pagerinti ilgalaikio su vaikais susijusių reformų ir investicijų poveikio vertinimą, siekiant užtikrinti, kad kiekvienas vaikas turėtų lygias galimybes klestėti ir išnaudoti visą savo potencialą;

29. **skatinti iniciatyvas ir veiksmus, kuriais stiprinama visiems vaikams saugi, įtrauki, prieinama, pagal amžių tinkama ir įgalinanti skaitmeninė aplinka**, laikantis vaikų gerovės internete principų ir kovojant su skaitmenine atskirtimi, be kita ko, į informuotumo apie technologijų naudojimą didinimo procesą įtraukiant mokyklas. Pabrėžti, kad svarbu užtikrinti saugumą internete, apsaugoti vaikus nuo smurto internete, išnaudojimo, taip pat nuo neteisėto ir žalingo turinio, kartu taip pat skatinant jų skaitmeninį raštingumą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, atsparumą, tinkamą dirbtinio intelekto naudojimą ir dalyvavimą pasitelkiant skaitmeninį švietimą, atitinkantį jų amžių ir brandą. Visų pirma atkreipti dėmesį į smurtą dėl lyties internete, pripažįstant, kad mergaitės patiria neproporcingą jo poveikį, taip pat kartu pripažįstant, kad berniukai irgi gali susidurti su žalingu internetiniu turiniu. Skatinti įgyvendinti visapusiškas ES priemones, skatinti informuotumo didinimą, vaikų, paauglių, tėvų ir specialistų švietimą, taip pat bendradarbiavimą su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas, siekiant užtikrinti, kad vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką būtų remiamos vaikų teisės, saugumas, gerovė ir visapusiška raida tiek naudojantis internetu, tiek realiame gyvenime;
30. **bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais parengti visapusišką požiūrį dėl to, kaip veikti ekstremaliosiose situacijose**, užtikrinant, kad reagavimo į ekstremaliasias situacijas veiksmai būtų atžvalgūs vaikams, ir užtikrinant, kad visos priemonės būtų pritaikytos prie visų vaikų specifinių poreikių ir jomis būtų apsaugomi jų interesai. Toks požiūris turėtų apimti visų rūšių krizes, įskaitant gaivalines ir žmogaus sukeltas nelaimes, ekstremaliasias sveikatos situacijas, ginkluotuosius konfliktus, klimato kaitą ir humanitarines situacijas, ir užtikrinti nepertraukiamas galimybes naudotis esminėmis paslaugomis, įskaitant vaikų apsaugą, apsaugą nuo smurto, įskaitant smurtą dėl lyties, saugios evakuacijos ir šeimos susijungimo procedūras, vaikams atžvalgią komunikaciją apie riziką ir ankstyvojo perspėjimo ir koordinavimo priemones, taip stiprinant Sąjungos įsipareigojimą visomis aplinkybėmis puoselėti vaikų teises ir gerovę.

Nuorodos

1. ES tarpinstituciniai dokumentai

Europos socialinių teisių ramstis

2. ES teisės aktai

2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija

Direktyva (ES) 2024/1385 dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje

3. Europos Sąjungos Taryba

2021 m. birželio 14 d. Tarybos rekomendacija (ES), kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema

2022 m. gruodžio 8 d. Tarybos rekomendacija dėl ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros: Barselonos tikslai iki 2030 m.

Tarybos išvados dėl ES vaiko teisių strategijos (2022 m.)

Tarybos išvados dėl Europos ir tarptautinės vaikų ir jaunimo reikalų ir vaiko teisių politikos darbotvarkių (2024 m.)

2025 m. gegužės 27 d. Tarybos išvados dėl vaikų ir paauglių psichikos sveikatos propagavimo ir apsaugos skaitmeniniame amžiuje

2022 m. lapkričio 28 d. Tarybos rekomendacija dėl veiksmingų būdų pasiekti gerų mokymosi rezultatų

2025 m. gegužės 21 d. Tarybos išvados dėl įtraukios, į besimokančius asmenis orientuotos praktikos ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros bei mokyklinio ugdymo srityse

4. Europos Parlamentas

Rezoliucija „Svarbiausia – vaikai. Sustiprinti Vaiko garantijų sistemą praėjus dvejiems metams nuo jos nustatymo“

5. Europos Komisija

ES vaiko teisių strategija (2021 m.)

Komisijos rekomendacija „Investicijos į vaikus. Padėkime išsivaduoti iš nepalankios socialinės padėties“ (2013 m.)

Komisijos rekomendacija dėl integruotųjų vaiko apsaugos sistemų kūrimo ir stiprinimo atsižvelgiant į vaiko interesus (2024 m.)

Employment and Social Developments in Europe („Užimtumas ir socialinė raida Europoje“, 2025 m.)

ES pasirengimo krizėms strategija, kuria siekiama užkirsti kelią kylančioms grėsmėms ir krizėms ir į jas reaguoti (2025 m.)

6. Eurostatas

Vaikai, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Children_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion

7. [Regionų komitetas

Vaiko gerovė ir išmokos vaikui. ES valstybių narių išmokų vaikui sistemų apžvalga]⁷

8. EUROFOUND

[Working for children matters: An overview of service delivery and workforce in Europe, \(2025\)](#) („Svarbu dirbti vaikų labui: paslaugų teikimo ir darbo jėgos Europoje apžvalga“, 2025 m.)

9. Jungtinės Tautos

[Convention on the Rights of the Child](#) (Vaiko teisių konvencija, 1989 m.)

[Convention on the Rights of Persons with Disabilities](#) (Asmenų su negalia teisių konvencija, 2006 m.)

[Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development](#) („Mūsų pasaulio transformacija: 2030 m. darnaus vystymosi darbotvarkė“, 2015 m.)

[Sustainable Development Goals \(SDGs\)](#) („Darnaus vystymosi tikslai (DVT)“, 2015 m.)

[The State of the World's Children, Ending child poverty: Our shared imperative](#), UNICEF („Vaikų padėtis pasaulyje. Vaikų skurdo panaikinimas – mūsų bendra pareiga“, 2025 m.)

⁷ Numatoma, kad Regionų komitetas nuomonę priims 2026 m. kovo 5 d.

10. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO)

[Doing Better for Children](#) („Vaikams reikia duoti daugiau“, 2009 m.)

[The economic costs of childhood socio-economic disadvantage in European OECD countries \(2022\)](#) („Ekonominiai su nepalankiomis socialinėmis ir ekonominėmis vaikystės sąlygomis susiję kaštai europinėse EBPO šalyse“, 2022 m.)

[Treating all children equally?](#) („Ar visiems vaikams taikomos vienodos sąlygos?“, 2020 m.)

11. Akademinis straipsnis

A. Clair, (2019 m.). [Housing: an under-explored influence on children's well-being and becoming](#) („Aprūpinimas būstu: nepakankamai ištirtas poveikis vaikų gerovei ir vystymuisi“) *Child Indicators Research* („Su vaikais susijusių rodiklių tyrimas“), 12 tomas, p. 609–626.

12. Kita

„Eurochild“

Eurochild 2025 flagship report on children in need across Europe: Unequal Childhoods: Rights on paper should be rights in practice (2025 m. „Eurochild“ pavyzdinė ataskaita „Vaikai, kuriems reikia pagalbos, visoje Europoje. Nevienoda vaikystė: teisės popieriuje turėtų būti taikomos praktiškai“)

[Unequal-Childhoods-Rights-on-paper-should-be-rights-in-practice.pdf](#)

[CHILDREN FIRST](#) („VISŲ PIRMA – VAIKAI“)

Bandomoji observatorija www.childrenfirstcy.com

The [families in households typology](#): searching for families in social surveys („Šeimos pagal namų ūkių tipologiją: šeimų, kurios norėtų dalyvauti socialinėse apklausoje, paieška“, 2025 m.)

COFACE

[Roadmap for boosting the rights and resilience of European families \(2025\) rEUsilience](#) („Europos šeimų teisių ir atsparumo stiprinimo veiksmų gairės „rEUsilience““)

[Child Compass 2030: Shaping a healthy society, environment and economy fit for children, COFACE Families Europe](#) („2030 m. vaikų kompasas: sveikos visuomenės, gyvybingos aplinkos ir vaikams tinkamos ekonomikos formavimas“, „COFACE Families Europe“)

[Paving the way for a disability-inclusive Child Guarantee, COFACE Families Europe](#) („Sąlygų sudarymas negalią turinčių vaikų atžvilgiu įtraukioms garantijoms“, „COFACE Families Europe“)

[Report of the European Observatory on Family Policy: Towards greater family policy integration across Europe, COFACE Families Europe](#) („Europos šeimų politikos observatorijos ataskaita „Siekiant didesnės šeimų politikos integracijos visoje Europoje“, „COFACE Families Europe“, 2023 m.)

[Key findings: the role of prevention systems for implementing the European Child Guarantee, COFACE Families Europe](#) („Pagrindinės išvados: prevencijos sistemų vaidmuo įgyvendinant Europos vaiko garantijų sistemą“, „COFACE Families Europe“, 2024 m.)

[Factsheet on Childcare gap in the European Union |COFACE Families Europe](#) („Vaiko priežiūros skirtumų Europos Sąjungoje suvestinė“, „COFACE Families Europe“)

Organizacija „Gelbėkit vaikus“

[Child Poverty: The Cost Europe Cannot Afford](#) („Vaikų skurdas: nuostoliai, kurių Europa negali sau leisti“, 2025 m.)

[Fighting Child Poverty in Europe: A call to action for EU policymakers](#) („Kova su vaikų skurdu Europoje: raginimas ES politikos formuotojams imtis veiksmų“, 2024 m.)

[Investing in Childhood: Charting a path to end child poverty across Europe](#) („Investicijos į vaikystę: kaip panaikinti vaikų skurdą visoje Europoje“, 2024 m.)

[Guaranteeing Children's Future: How COVID-19, cost-of-living and climate crises affect children in poverty and what governments in Europe need to do](#) („Ateities užtikrinimas vaikams: kaip COVID-19, pragyvenimo išlaidos ir klimato krizės veikia skurde gyvenančius vaikus ir ką turi padaryti Europos šalių vyriausybės“, 2023 m.)
